

Інструкційна картка
до самостійного заняття №2

1 год.

Змістовий модуль 1.

Тема заняття 1.4. Планування та благоустрій садиби та присадибної ділянки.

Навчальна: розглянути та засвоїти матеріал по темі. З'ясувати як правильно спланувати та благоустроїти садибу. Розглянути найбільш доцільне розміщення житлового будинку, господарського двору, зелених насаджень, проїздів тощо. Навчитись оптимально планувати садибу. Застосовувати знання для планування присадибної ділянки. Розрізняти типи господарських будівель та давати їм характеристику.

Розвиваюча: заохочувати студентів до вивчення дисципліни «Сімейно-побутова культура та домашня економіка». Розвивати логічність мислення, почуття відповідальності, впевненості. Розвивати якості спостережливості, уважності, самостійності, намагання принести користь родині та економічність ведення господарства. Розвивати навички самостійної роботи з навчальним матеріалом.

Виховна: виховувати любов до сім'ї. Виховання охайності гуманності, краси, дисциплінованості, естетики. Виховання мотивів навчання, праці та економічного використання земельної ділянки.

Тип заняття: Засвоєння нових знань.

Методи навчання: робота з підручником, самостійна робота з теоретичним матеріалом лекції. Робота в мережі Інтернет.

Література:

Т.Б.Гриценко, Т.Д.Іщенко, Т.Ф.Мельничук «Сімейно-побутова культура та домашня економіка» Навчальний посібник.-К.:Вища освіта, 2004.-480с.

С.А.Вишневецький «Сімейно-побутова культура та домашня економіка» Навчальний посібник. К.: Аграрна освіта, 2001.-362с.

Ресурси мережі Інтернет.

Методичні вказівки до вивчення теми. Вивчаючи матеріал теми зверніть увагу на більш правильний підхід до планування садиби та присадибної ділянки.

Після опрацювання цієї теми необхідно знати як: Планувати присадибну ділянку. Розрізняти типи господарських будівель та давати їм характеристику. Знати особливості обладнання садибного будинку. Необхідно досить уважно ознайомитись з теоретичним матеріалом щоб вміти відповідати на поставлені запитання.

Прочитайте та запам'ятайте. с. 71-78 навчального посібника С.А.Вишневецький «Сімейно-побутова культура та домашня економіка».

Теоретичний матеріал.

Ознайомтесь з матеріалом.

Планування та благоустрій садиби і ділянки. Велике значення для життя родини має садиба, її правильне планування та благоустрій. Правильна організація присадибної ділянки, тобто найбільш доцільне розміщення житлового будинку, господарського двору, зелених насаджень, проїздів, створення зручного зв'язку між окремими частинами садиби та іншим має також велике побутове й господарське значення. Вибираючи ділянку під садибу, треба звернути увагу на те, щоб вона була не заболочена, не затоплювалась весняними, дощовими водами, а рівень ґрунтових вод був не менш як 2,5 м від поверхні ґрунту, і за цих умов на ділянці можна збудувати льох, вигрібну яму (якщо відсутня каналізація), посадити фруктовий сад. Житло треба будувати на садибі недалеко від вулиці (6 - 10м); але з таким розрахунком щоб воно було найбільш сприятливо орієнтоване за сторонами світу. Вхід до будинку краще розташовувати так, щоб він не був звернений на вулицю. Будинок слід зводити на найвищому місці ділянки, щоб вода від дощу та снігу обходила його стороною. Особливу увагу слід звертати на ці питання при плануванні ділянки на рельєфі. Розміщення житлового будинку в глибині садиби не вигідне, тому що в цьому разі збільшується площа проїздів, які не можна раціонально використовувати. Перед будинком звичайно розміщують палісадник, де висаджують дерева та розбивають квітник. Біля будинку в палісаднику слід використовувати широкий асортимент квіткових рослин. Вдало дібране поєднання гарно квітнучих кущів, багаторічних і однорічних квітів навіть при обмеженій їх кількості дають можливість мати в саду квіти, починаючи з ранньої весни до пізньої осені. Зелені насадження біля будинку не тільки поліпшують загальний вигляд ділянки і вулиці але і захищають житло від вуличного пилу, створюють прохолоду і тінь у спекотні дні, зменшують шкідливу дію вітрів, служать навіть перешкодою для поширення вогню під час пожежі. Найбільший зелений масив на ділянці - сад, що має не тільки гігієнічне, але й господарське значення. Садок звичайно садять між будинком і межею сусідньої ділянки та в глибині садиби. Вишні, сливи краще садити на межі садиби та садка. При невеликій висоті ці дерева не будуть занадто затінювати садок чи город. Малинові кущі краще садити вздовж задньої межі садка і садиби. Город, як елемент озеленення садиби, найбільш доцільно розміщувати в глибині ділянки за господарськими будівлями. Велике значення для благоустрою садиби мають огорожа, ворота, хвіртка тощо. Вони, звісно, прикрашають садибу та вулицю. Простою і водночас досить чепурною огорожею є дерев'яний пофарбований штахет у поєднанні з низькою зеленню. Традиційно в Україні огорожу робили з лози, каміння та глини. Сучасні огорожі роблять з червоної та білої цегли, надаючи їм гарних привабливих форм. У деяких випадках огорожу слід робити із зелені, посадивши кущі жовтої акації, самшиту, калини. (Зверніть увагу на те, щоб огорожа, ворота, хвіртка були зроблені не тільки зручно та просто, але і гарно, для чого їх можна прикрасити різьбленням, гарно пофарбувати тощо.

Присадибні господарські будівлі. На присадибній ділянці розташовують

різноманітні будівлі. Для більш раціональної організації ділянки і економії площі всі споруди рекомендується об'єднати в два блоки - *господарський і побутовий*. У перший блок можуть входити приміщення для утримання худоби, птиці, зберігання господарського інвентарю, твердого палива господарська майстерня та ін. До другого блоку - літня кухня, літній душ, льох, гараж, комірчина. Побутовий блок слід максимально наблизити до житлового будинку або навіть з'єднати з ним. Теплицю можна розмістити на присадибній ділянці як самостійну будівлю, або включити її в склад побутового блоку. Гараж може бути включений, як зазначалось, до побутового блоку чи приєднаний до будинку або розміщений при в'їзді на ділянку.

Господарська майстерня. Для виконання поточного ремонту будинку та будівель й утримання порядку на ділянці необхідно передбачити господарську майстерню площею 10 - 12м². Майстерню можна розмістити в господарському блоці або заблокувати з гаражем. На складному рельєфі місцевості її розміщують у цокольній частині будинку або в господарській будівлі. Для переробки сільськогосподарської продукції, що виробляється в особистому підсобному господарстві, може бути використана літня кухня чи спеціальне приміщення, яке входить до побутового блоку. Недалеко від літньої кухні, в садку бажано збудувати невелику альтанку, оповиту виткою зеленню, де в літню спеку можна відпочити і навіть пообідати, особливо, якщо при будинку немає веранди. У такій зоні відпочинку розміщують стіл, лави чи стільці. Літні кухні обов'язково тримати в південних районах України. Крім цього, дуже корисним для сім'ї є також влаштування на садибі літнього душу простої конструкції. Для душу не вимагається спорудження спеціального фундаменту. При влаштуванні душу необхідно забезпечити строгу вертикальність стійок каркасу, надійне з'єднання стійок з обов'язками і міцні опори. Ці вимоги викликані розміщенням на горі душу ємкості з водою, яка повинна бути добре укріплена. Ємкість (бак) бажано пофарбувати в чорний колір для кращого прогрівання води та захистити його від попадання листя, оскільки це може призвести до засмічування душу. Окрім перерахованих будівель побутового призначення, на території присадибної ділянки можна розмістити і льох, теплицю та колодязь.

Водопостачання. Важливу роль в організації присадибної ділянки та забезпеченням життєдіяльності відіграє водопостачання. Це невід'ємна частина благоустрою садиби. Розрізняють питну і технічну воду та воду для поливу. Для поливу можна використовувати практично всяку воду: питну, технічну, дощову, з річки, озера. Однак, незважаючи на порівняно низькі вимоги до чистоти води для поливання, слід пам'ятати, що при поливанні городу і саду потрапляє вода на овочі та ягоди. Тому бажано, особливо в період дозрівання овочів, плодів, ягід, воду для поливу, взятую з річки чи ставка, протягом кількох годин відстоювати у спеціальних відстійниках. Це корисно ще і тому, що вода прогрівається. На садових ділянках водогінні труби прокладають на поверхні землі. З настанням холоду воду з таких труб

слід зливати. Навесні труби рекомендується промити, пропустивши в них воду при закритих заглушках і відкривши всі крани.

Упорядкування ділянки. Упорядковуючи присадибну ділянку, не слід забувати і про обладнання доріжок, сходів, навісів і, по можливості, басейну. Кількість доріжок у саду повинна бути мінімальною. Велика кількість доріжок недоцільна: по-перше, вони займають значну площу, по-друге, розділивши площу саду на багато частин, вони будуть затруднювати роботу щодо подальшого благоустрою ділянки. Для покриття доріжок на ділянці використовують різноманітний матеріал - різного роду плити, плитки, природний камінь, бити цеглу. Обладнання доріжок починається з розмітки їх за допомогою кілочків і шнура.

Басейн не лише прикрасить ділянку, а й поліпшить її мікроклімат.

Питання для перевірки і самоконтролю.

1. Як раціонально організувати присадибну ділянку і економно використовувати її площу?
2. У які блоки об'єднуються будівлі на присадибній ділянці?
3. Як облаштовують душ?
4. Можливі способи забезпечення житла та присадибної ділянки водою.
5. Як упорядкувати ділянку?
6. Яку роль в організації присадибної ділянки та забезпеченні життєдіяльності відіграє водопостачання?
7. Для чого будують невелику альтанку в саду?
8. Як вибрати ділянку під садибу?
9. Де садять садок? Як вибирають місце?